

KONFERENCA ESREA 2010

Konferenca ESREA 2010 z naslovom *Adult learning in Europe – understanding diverse meanings and contexts* (Izobraževanje odraslih v Evropi – razumevanje različnih pomenov in sobesedil/okolščin) je potekala od 23. do 26. 9. 2010 v Linköpingu na Švedskem. Udeležencev je bilo nekaj čez 150. Prišli so iz različnih evropskih, afriških in tudi ameriških držav. ESREA je kratica za *European Society for Research on the Education of Adults*, ki svoja delovna področja organizira v različnih mrežah (teh je trenutno 11), skupno konferenco pa organizira le enkrat na tri leta.

V nadaljevanju bom izpostavil najpomembnejša predavanja, preostala pa so na voljo na konferenčnem CD-ju, ki ga lahko dobite v knjižnici IZUM-a.

Prvi dan

Profesor **Tomasz Szkudlarek** z univerze v Gdansku na Poljskem je imel vabljen predavanje z naslovom *Knowledge Commons, Parcelations and Educations as Political Neurosis* (Družba znanja, razdeljevanje in izobraževanje kot politična nevroza). Profesor in njegova raziskovalna skupina iz Gdanska so v evropski raziskovalni sceni uveljavljeni akterji in so bili vključeni v nekatere projekte 6. in 7. okvirnega programa. Kot je poudaril, so sodelovali tudi z univerzo v Linköpingu.

V predavanju je obravnaval diskurz politične ekonomije izobraževanja v Evropi. Ena glavnih ugotovitev je bila, da smo v današnji kapitalistični družbi priča veliki privatizaciji znanja. V kritični analizi je profesor izhajal iz Marxove teorije kapitala, ki sloni na dveh osnovnih predpostavkah:

- akumulacija kapitala, ko imajo eni bistveno več, kot potrebujejo za življenje, in želijo višek denarja nekam vlagati;
- likvidacija skupne lastnine, ko so v Angliji v 16. stoletju razlastili kmete in je tako nastal delavski razred.

Na teh predpostavkah je razlagal današnje pojave, povezane z znanjem v modernem kapitalističnem svetu. Le znanje, ki nima neke posebne vrednosti, ostaja skupna dobrina. Kakor hitro pa dobi znanje neko tržno vrednost, ga "olastnijo" in ščitijo podjetja, ki ga tržijo. Znanja, ki ga imajo posamezniki, običajno ni možno tržiti brez povezav podjetja in njihovih lastnikov. Delavci – strokovnjaki z znanjem (kot pri Marxu razlašeni kmetje) predstavljajo tudi v tem primeru le delovno silo, ki ponuja svoje znanje na trgu delovne sile. Predavanje je poželo mnogo aplavza. Zanimivo, da je Szkudlarek v mnogih delih poleg Marxa citiral našega raziskovalca Slavoj Žižka.

Drugi dan

Karen Evans (Univerza v Londonu) je imela predavanje z naslovom *Learning, Work and Social Responsibility: Challenges for Lifelong Learning in a Global Age* (Učenje, delo in družbena odgovornost: izzivi za vseživljenjsko učenje v globalni dobi). V predavanju je predavateljica poudarila, da je vseživljenjsko izobraževanje osnovna pravica vsakega državljana in zato v državah, ki se zavzemajo za socialno izenačenost in pravičnost, odseva tudi v ustrezni zakonodaji in regulativi. Izobrazba človeka je po mnenju predavateljice ena osnovnih karakteristik, ki so ozko povezane z njegovo družbeno aktivnostjo in socialnim statusom. V družbi in svetu, ki je osnovan na trajnih spremembah, se s pomočjo vseživljenjskega učenja ljudje lažje uveljavljajo. Predvsem pa so tudi bolj zaposljivi na trgu delovne sile. Končni cilj držav, ki torej zasledujejo politiko vseživljenjskega učenja, je bolj uravnotežena družba.

Tretji dan

Andreas Fejes (glavni tajnik ESREA) z univerze v Linköpingu je predstavil aktivnosti in procese, ki so vodili k nastanku nove revije RELA (kratica za *European Journal on the Education and learning of Adults*). Revija je po njegovem mnenju ena od štirih mednarodnih revij s tega področja in bo dosegljiva predvsem v elektronski obliki.¹

Revija bo izhajala po načelu odprtega dostopa. Posebno pozornost so posvetili neangleško govorečim avtorjem, saj je uredniški odbor pripravljen sprejeti in revidirati tudi članke v drugih jezikih (nemškem, francoskem, španskem in poljskem). S to težnjo so se želeli postaviti proti prevladi angleških govorcev v znanosti. Kot negativen primer so bili omenjeni predvsem članki, ki so objavljeni v revijah in hkrati v podatkovnih bazah sistema ISI Web of Science. Članki revije RELA so zaenkrat na voljo le v angleškem prevodu, vendar bodo v prihodnje objavljeni tudi v maternem jeziku avtorjev.

Po koncu predavanja se je razvila živahna diskusija o tem, da če želijo objaviti v revijah znotraj ISI Web of Science, potem članki ne smejo biti že prej objavljeni kje drugje. Torej ima objava v revijah odprtega dostopa, kot je RELA, vrednost predvsem za tiste raziskovalce, ki morajo objavljati v revijah z mednarodnim uredniškim odborom. Za druge raziskovalce, ki poleg tega potrebujejo tudi evidenco o faktorju vpliva svojih objav, ostaja le možnost objave v revijah znotraj ISI Web of Science.

Četrty dan

Predavanje z naslovom *Learning to be an Employable Leader* (Učiti se, kako postati primeren vodja za zaposlitev) je imela profesorica **Gun Berglund** iz Portugalske. Govorila je o raziskavi, opravljeni med doktorskim študijem. Raziskavo je financirala država in je vključevala intervjuje in analize petdesetih menedžerjev iz Lizbone ter tudi analizo oglaševanja za menedžerje v lokalnem in mednarodnem časopisju.

Eden glavnih izsledkov študije je bil ta, da je za uspešnega menedžerja človek lahko le rojen in da se zadeve ne da naučiti. Ugotovljeno je bilo tudi, da se za menedžerje v privatnem sektorju iščejo druge lastnosti kot za menedžerje v javnem sektorju. Razlike v pričakovanjih se seveda nanašajo tudi na vodilni kader, kar pomeni, da se od vrhunskih menedžerjev pričakujejo druge lastnosti kot od srednjega menedžmenta.

Kakovost izobraževalnega procesa in tudi pridobljenega znanja pa je možno vrednotiti z uporabo vprašalnikov in intervjujev, ki jih izvaja strokovnjak (sociolog ali psiholog). Intervjuji pri izobraževanju večjega števila oseb običajno potekajo le za manjše število oseb in se izvajajo po koncu izobraževanja, najbolje kak teden kasneje.

V diskusiji je bilo izpostavljeno, da je pri izobraževanju odraslih zelo pomemben osebni stik in možnost neposredne komunikacije med učiteljem (mentorjem) in učenci. Možnost takšne komunikacije mora ostati učencem na voljo predvsem v času po formalni izvedbi izobraževanja.

Opomba

1 <http://www.rela.ep.liu.se>

Aleš Bošnjak